

کاربست اصول نظریه CPTED (پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیط) با تأکید بر طراحی پارکهای محله ای

مرجان سادات مساعد^۱

چکیده

در سالهای اخیر نظریات و دیدگاههای جدیدی در راستای کنترل، پیشگیری و مقابله با جرم از طرف معماران، شهرسازان، و طراحان محیطی جهت ارتقا امنیت شهری و جلوگیری از ناهنجاریهای اجتماعی ارائه شده است که یکی از این نظریات، نظریه جلوگیری از جرم از طریق طراحی محیطی می باشد که امروزه بیشترین توجه محققین را به خود جلب نموده است. توجه به پارکهای محله ای به عنوان یکی از فضاهای شهری خرد مقیاس در راستای دستیابی به هدف اصلی نظریه، که برقراری ارتباط موثر میان انسان و محیط و بررسی کاربرد مولفه های تاثیر گذار و انطباق آن با استاندارد ها و اصول طراحی پارکها در مقیاس محله است، امری ضروری به نظر میرسد که نباید از دید مدیریت شهری دور بماند. در این مقاله اقدام به بررسی برخی یافته های تحقیقاتی مهم که در این زمینه انجام شده و همچنین بیان پیشینه نظری رویکرد CPTED و کاربرد اصول آن در طراحی و توسعه پارکهای محله ای پرداخته شده است. روش تحقیق حاضر تحلیلی - اسنادی است که به تبیین کاربست اصول اولیه نظریه در توسعه پارکهای محله ای توجه شده است به طوریکه با بررسی مولفه های پیشنهادی راهکارهایی در فضاهای مختلف پارک محله ای در راستای انطباق با اصول CPTED نیز ارائه شده است.

واژگان کلیدی:

CPTED، پیشگیری از جرم، طراحی محیطی، پارک محله ای، فضای شهری

^۱ کارشناسی ارشد طراحی و برنامه ریزی شهری

۱- مقدمه

در سالهای اخیر نظریات و دیدگاههای جدیدی در راستای کنترل، پیشگیری و مقابله با جرم ارائه شده است. صاحبانظران معتقدند که تعامل میان افرادی که در یک محیط زندگی کرده و در قالب یک زمان و مکان مشخص فعالیت می کنند به همراه کنش های فردی و اجتماعی آنان رابطه و تاثیر متقابلی با ناهنجاری های اجتماعی آنان دارد و فضای پیرامون فرد تاثیر عمده ای در نوع نگرش و فرآیندهای اجتماعی مثبت و منفی او می گذارد. دکتر حبیبی عقیده دارد: فضا در مفهوم موجود خودش به تنهایی هیچ ویژگی خاصی را بیان نمی کند ولی به محض آنکه یک گروه انسانی فعالیتی را در مکانی مطرح می کنند معنای نمادین فضا پدیدار می شود (حبیبی، ۱۳۷۵).

تئوری CPTED^۲ (Crime Prevention Through Enviromental Design) یا پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی به عنوان یک نظریه مستقل پدیدار گشته و امروزه در جهان در حال اجرا می باشد. دیدگاه فوق بر این عقیده پایه ریزی شده است که با طراحی صحیح و استفاده مناسب و موثر از محیط ساخته شده به وسیله انسان، امکان کاهش میزان بزهکاری، افزایش امنیت و در نهایت بهبود زندگی بشر فراهم می شود (کلانتری، ۱۳۹۰). پارکهای محله ای در سطح خرد فضاهای شهری جزئی از فضاهای نر م شهرها محسوب می شوند که امنیت آنها در راستای پدیدار شدن محلی امن و کاهش جرائم در سطح محلات شهری بسیار حائز اهمیت است. لذا کاربرست مفاهیم اساسی نظریه CPTED در توسعه پارکهای محله ای می تواند در این راستا موثر واقع گردد. مقاله حاضر سعی شده است در حد امکان به بیان مفاهیم اصولی رویکرد، برخی نظریات مطرح شده در این زمینه و ارزیابی اصول آن در توسعه پارکهای محله ای به عنوان فضاهای محلی با توجه به نوع طراحی کالبدی در راستای امن تر نمودن پارکهای محله ای به عنوان فضاهای شهری با رویکرد تحلیلی-اسنادی پرداخته شود و اهمیت این موضوع در آن است که هنگامی شهری امن می شود که سطوح خرد آن نظیر پارکهای محله ای، مکانهای امنی باشند.

Crime Prevention Through Enviromental Design = CPTED

نظریه پردازان این مبحث معتقدند که از طریق طراحی مناسب عوامل فضایی و کالبدی می توان شرایط جرم خیزی محل های مستعد وقوع جرم را کاهش داد.

۲- تعاریف و بررسی اسنادی موضوع

۲-۱- تعریف رویکرد CPTED

❖ CPTED یک پیشنهاد روش شناسی طراحی است که براساس آن با به کارگیری طراحی مناسب و هدفمند محیط انسان ساخت، معماران و شهرسازان می توانند مجال ترس از جرم و تبهکاری را کاهش داده و کیفیت زندگی را بهبود ببخشند (Atlas, 1999:11) در واقع هدف این نظریه، مشخص کردن شرایط کالبدی و محیط اجتماعی است که امکان و یا تسریع در ارتکاب جرم را فراهم می کند. علاوه بر این هدف آن تغییر شرایط برای جلوگیری از اتفاق جرم است (صالحی، ۱۳۸۷: ۱۳۴).

❖ CPTED را می توان طراحی کارآمد و بکارگیری بهینه کلیه عناصر موجود در محیط مصنوع به منظور کاهش جرایم شهری دانست که به طور مستقیم و غیرمستقیم در ارتقاء کیفیت زندگی و افزایش رضایتمندی شهروندی و بهبود رفاه و س رمایه اجتماعی تاثیر بسزایی دارد (crow, 2000).

❖ مرکز بین المللی جرایم (NICP, 2006) آنرا طراحی و استفاده مناسب از محیط ساخته شده برای کاهش یا جلوگیری از جرایم و بهسازی کیفیت زندگی می داند. (صالحی، ۱۳۸۷).

❖ انجمن بین المللی CPTED (ICA, 2005) نیز آنرا استفاده هوشمندانه از فضای ساخته شده در جلوگیری از جرایم در فرایند طراحی و برنامه ریزی محیط ممنوع تعریف میکند. (Cozens, 2001).

۲-۲- تعریف فضای شهری

❖ فضای شهری چیزی نیست جز فضای زندگی روزمره شهروندان که هر روز به صورت آگاهانه و یا نا آگاهانه در طول راه، از منزل تا محل کار ادراک می شود (پاکزاد، ۱۳۷۶: ۳۲)

❖ فضای شهری را می توان همان فضای عمومی دانست که خود به دو دسته فضاهای سخت و فضاهای نرم قابل دسته بندی است. فضاهای سخت به فضاهای با وجوه کالبدی مشخص نظیر میدان و خیابان و فضاهای نرم به فضاهای با وجوه کالبدی نامشخص مانند پارک ها و فضاهای باز دارای عملکردهای شهری اطلاق می شود (صالحی ۱۳۸۷: ۱۰۱).

۲-۳- پارک محله ای

❖ پارک محله ای: این نوع پارک به ساکنین یک محله شهری خدمات می دهد و وسعت آن تا ۲ هکتار می رسد. کاربریهای این گروه از پارکها عمدتاً شامل زمین بازی کودکان، خدمات، آبنما، خانه فرهنگ محله و زمین های ورزشی بصورت بسیار محدود می باشد (سعید نیا، ۱۳۸۲).

۲-۴- پیشینه نظری رویکرد CPTED

در روند تاریخی جلوگیری از جرائم از طریق طراحی محیطی می توان دوره هایی را در نظر گرفت که اهم آن ها به شرح ذیل است :

❖ برای نخستین بار دیدگاه پیشگیری محیطی بزهکاری در دهه ۱۹۶۰ میلادی در کتاب جین جیکوب با عنوان مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی و کتاب الیزابت وود با نام جنبه های اجتماعی خانه سازی در توسعه شهری مطرح شد . وود معتقد بود که مدیران مناطق مسکونی هرگز نمی توانند سبب توقف اعمال مخرب شوند و همچنین عقیده داشت که بعضی از انواع طراحی ها سبب از بین رفتن کنترل اجتماعی ای که توسط ساکنین می شود ، می گردد (کلانتری ۱۳۹۰). اسکلامو آنجل نیز در این دهه با کتاب تضعیف جرم توسط طراحی شهری تاکید بر اهمیت محیط کالبدی برای پیشگیری از جرم داشت و خاطر نشان کرده چگونه شهروندان می توانند در جلوگیری از وقوع جرم نقش فعالی را ایفا کننده اولین مسئله را با بیان اینکه چه محیط هایی موجب اتفاق وقوع جرم می شوند ، آغاز می کند (صالحی ، ۱۳۸۷).

❖ در دهه ۱۹۷۰ میلادی توجه و علاقه برای اصلاح محیط های ساخته شده با هدف پیشگیری بزهکاری پدیدار شد . بحث پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی با تعاملات پژوهشی جفری آغاز شد و نوشته های نیومن در شکل گیری این نگرش تاثیر و نفوذ ویژه ای در این دهه داشت . جفری کاهش فرصت های بزهکاری را با بیان نکاتی برای اصلاح نوع طراحی محیط های شهری پیشنهاد نمود .

❖ نیومن در کتاب فضاهای قابل دفاع بیش از آنکه یک برنامه در جهت مبارزه با جرم ارائه دهد ، یک بهره برداری از نظریاتی که جیکوب به آنها معتقد بود را بیان نمود . اگر چه او به شدت تحت تاثیر نظریات جیکوب بود ولی بخش عمده ای از نظریاتش با او تفاوت اساسی داشت . به عنوان مثال جیکوب به مراقبت به معنای عام اعتقاد داشت ولی نیومن عقایدش را درباره مراقبت و کاربرد محیط و حمایت از محیط کالبدی بر سلسله مراتبی که در بردارنده چهار منطقه که حدود آنها بوسیله حصارهایی تعیین شده است بنا نهاد (صالحی ۱۳۸۷)

❖ در دهه ۱۹۸۰ ویلسون و کلینگ نظریه پنجره های شکسته را ارائه نمودند . بر اساس این نظریه بین فضاهای شهری خشن و به هم ریخته با افزایش جرم رابطه وجود دارد طبق این نظریه وجود نشانه هایی از نبود کنترل و نظارت اجتماعی بر محیط نظیر پنجره های شکسته یک ساختمان ، وجود آشغال و ... به مشابه چراغ سبزی برای مجریان است (کلانتری ، ۱۳۸۲) و همچنین پژوهش هایی در خصوص بسط این دیدگاه توسط برانتیگهام پژوهشگر کانادایی در این خصوص انجام شد . (کلانتری ، ۱۳۹۰ : ۴۲)

❖ در سال ۱۹۸۹ نیز نظریه نقاط جرم خیز (HOTSPOT THEORY) به وسیله شرمن ، گارتین و برگر بر پایه نوعی علت شناسی مکانی جرم استقرار گردید طبق این نظریه برخی

محدوده ها یا نقاط خاص از شهر به دلیل وجود برخی عناصر کاربری ، اجتماعی ، اقتصادی ، دارای فراوانی زیادی از جرم می باشند ، گره های شهری (پایانه ها و ایستگاههای حمل و نقل شهری) ، برخی گذرها و حواشی شهر دارای این خصیصه هستند. در واقع مکانهای جرم خیز بیانگر یک مکان با میزان بالای جرم است (صالحی ۱۳۸۷ : ۱۴۶)

- ❖ در دهه ۱۹۹۰ نیز نظریه کلارک (نظریه انتخاب منطقی) معرفی گردید که پیگیری و با عقاید قبلی ، جفری و نیومن (۱۹۷۲) که باعث محبوبیت آنها شده بود ، مبنی بر اینکه جرم را می توان با وضعیت وقوع جرم مرتبط دانست و از این رو جرم را می توان از طریق طراحی و اصلاح محیط کالبدی تعدیل کرد (صالحی ۱۳۸۷ : ۱۴۸)
- ❖ در این نظریه فرض بر آن است که مجرم در انتخاب هدف مجرمانه خود تصمیمی کاملاً منطقی و عاقلانه میگیرد و برای این کار کاملاً به نوع جرم ، زمان ، جاذبه ها و امکانات محل برای عمل مجرمانه می اندیشد (همان : ۱۴۹). با توجه به سوابق بیان شده پیشینه رویکرد در آرای اندیشمندان و صاحب نظران شهری در جدول ۱-۱ ارائه شده است.

جدول ۱-۱ پیشینه و سوابق رویکرد در آرای اندیشمندان و صاحب نظران شهری

زمان	نظریه پرداز	نظریات مرتبط
دهه ۱۹۶۰	<ul style="list-style-type: none"> ✓ الیزابت وود ✓ جین جیکوب در کتاب مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکا ✓ اسکلامو آنجل در کتاب تضعیف جرم توسط طراحی شهری 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ نیاز به خیابان های امن در شهر ✓ جداسازی و تشخیص مکان های عمومی و خصوصی ✓ تنوع کاربری ها و اختلاط آنها در شهر ✓ استفاده موثر و بازدارنده از حضور عابران در مناطق شهری برای کاهش احتمال وقوع جرایم . ✓ تاکید بر اهمیت محیط کالبدی برای پیشگیری از جرم
دهه ۱۹۷۰	<ul style="list-style-type: none"> ✓ رای جفری در کتاب جلوگیری از جرایم شهری با طراحی محیطی ✓ اسکار نیومن در کتاب فضاهای قابل دفاع 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ کلهش پتانسیل طبیعی جرم خیزی ✓ شفاعیت و در معرض دید قرار گرفتن فضاهای عمومی ✓ تشویق مردم به گزارش و برخورد با تخلفات جرایم
دهه ۱۹۸۰	<ul style="list-style-type: none"> ✓ جرج کیلینینگ و ویلسون ✓ پل براتیتگهام در کتاب جرم شناسی شهری ✓ شرمن ، گارتین و برگر با نظریه نقاط جرم خیز 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ارائه تئوری پنجره های شکسته ✓ تاکید بر اهمیت حیاتی نگهداری محیط به عنوان شاخص فیزیکی برای کنترل اجتماعی غیررسمی ✓ اشاره به نابه سامانی طراحی محیط مصنوع ✓ اشاره به ناکارآمدی قوانین و استانداردهای طراحی ✓ علت شناسی مکانی جرم ✓ برخی نقاط به دلیل وجود برخی عناصر جرم خیز ترند
دهه ۱۹۹۰	<ul style="list-style-type: none"> ✓ کلارک با نظریه انتخاب منطقی 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ جرم را می توان با وضعیت وقوع جرم مرتبط دانست ✓ مجرم در انتخاب هدف مجرمانه تصمیمی کاملاً عاقلانه می گیرد و به نوع و زمان و محیط جرم می اندیشد .

۳- اصول اساسی رویکرد CPTED

۴ تابع اصلی رویکرد CPTED که مفاهیم اولیه آن را در بر می گیرد که بدنه اصلی مقاله بر آن اساس است به طور مجزا شرح داده می شود.

۳-۱- قلمرو گرایی

یکی از اصول اساسی این رویکرد قلمرو گرایی می باشد که این اصل بر این فرضیه استوار است که مردم از فضا محافظت می نمایند زیر آنرا از آن خود می دانند بنابراین حس مالکیت بر کاربرد فضای اجتماعی تاثیر میگذارد. در راهبرد CPTED تعیین قلمرو حاکمیت یک نقش محوری دارد. مردم با احساس مالکیتی که نسبت به اموال خود دارند از آن محافظت میکنند.

(کلانتری : ۱۳۸۰)

۳-۲- نظارت

اگر مجرمان احساس نمایند که توسط دیگران مشاهده میشوند انجام جرم آنها کاهش می یابد نظارت در رویکرد CPTED ارکان متفاوتی نظیر نظارت طبیعی، نظارت رسمی و نظارت مکانیکی را شامل می شود نظارت طبیعی به عنوان مهمترین رکن بر این اشاره دارد که امکانی فراهم شود که مناطق شهری در معرض دید عمومی قرار گیرند و به اصطلاح مناطق کور وجود نداشته باشد. ایجاد نظارت شهروندی در سطح محله ای را مهمترین کار بستی شهرسازی سنتی در جلوگیری از جرایم از طریق طراحی محیطی می دانند بدان گونه که هر غریبه ای در ساختار محلات قدیمی شناخته می شد و اهل و کسبه محلی نیز اماکن محل را تحت نظر داشتند (محمودی نژاد، ۱۳۸۶) و از نظارت رسمی به گشت های پلیس و شبگردها و نظارت مکانیکی نیز می توان به دوربین مدار بسته و ارتقا سیستم روشنایی اشاره کرد.

۳-۳- کنترل دسترسی

کنترل دسترسی در بیان ساده یعنی تعیین مرز و حدود مالکیت فضاهای خصوصی و نیمه خصوصی از فضاهای عمومی و فلسفه آن محدود کردن استفاده افراد اجتماع از فضاهای عمومی و غیر عمومی است. این محدودیت ها می تواند سمبولیک و یا واقعی باشند (حشمتی ۱۳۸۲) در شهرسازی سنتی ما نیز در نحوه دسترسی به محله مسکونی می توان دریافت که فرد مهاجم، میبایست از مناطقی عبور کند که دارای فضاهای کاملاً تعریف شده و در معرض دید عموم بود (صالحی، ۱۳۸۲).

۳-۴- حمایت فعالیت

منظور این است که این امکان فراهم شود که برخی فعالیتهای اجتماعی در مناطق شهر ایجاد شود، تا علاوه بر اشتغال زایی و ایجاد تسهیلات رفاهی بتوان میزان نظارت انسانی را بر مناطق افزایش داد (WWW. ncp. org) این رویکرد به طور واضحی عناصری از قلمرو گرایی، نظارت و کنترل دسترسی شامل می شود. در جدول ۱-۲ ف راهکارها و پیشنهادهای اجرایی مرتبط با وارد بیان شده در خصوص اصول اساسی رویکرد CPTED ارائه شده است.

جدول ۱-۲- راهکارها و پیشنهادات اجرایی، (پور جعفر و همکاران، ۱۳۸۷)

اصول CPTED	راهکارها و پیشنهادات اجرایی
قلمروگرایی	<ul style="list-style-type: none"> ۱ - به کارگیری مستمر فضاها به وسیله کاربران از طریق راهکارهای طراحی محیطی ۲ - استفاده از تابلوها، علائم و نشانه های بصری از طریق هنر ارتباط تصویری ۳ - افزایش نظارت های طبیعی و گسترش حس مالکیت از طریق نهادهای اجتماعی ۴ - بکارگیری استراتژی های بازدارندگی به وسیله ارگان های برنامه ریزی اجتماعی ۵ - استفاده از محوطه سازی، حفاظ و نرده در طراحی
کنترل دسترسی	<ul style="list-style-type: none"> ۱ - استفاده از موانع مسدود کننده مثل دیوارها ۲ - آگاهی دادن به مردم از مکان ورودی ها و خروجی ها ۳ - استفاده از زیرساختهای شهری مناسب مانند پوشش کف، جداره و محوطه سازی ۴ - نورپردازی مطلوب و کافی بر دوروازه ها، ورودی و نوع سیستم دسترسی
نظارت	<ul style="list-style-type: none"> ۱ - رعایت استانداردهای مبلمان شهری مانند چراغ های روشنایی ۲ - ایجاد کاربری های مناسب در فضاهای شهری ۳ - التفات به نحوه دسترسی ها به فضاهای عمومی ۴ - جانمایی کیوسک های تلفن یا روزنامه در مناطق جرم خیز ۵ - امکان دهی به حضور انسان ها با تسهیلات خدماتی ۶ - افزایش دید طبیعی با وجود پوشش گیاهی
حمایت از فعالیت	<ul style="list-style-type: none"> ۱ - اصلاح برنامه ریزی فضایی از طریق استفاده کارآمد از فضای شهری ۲ - ایجاد تراکم در فعالیتهای اجتماعی در مناطق جرم خیز ۳ - قراردادی فعالیتهای اقتصادی خاص در مکانهای هم جوار نیروی انتظامی ۴ - جادهدی فعالیتهای خدماتی در مناطقی که نظارت عمومی کمتری دارد ۵ - قراردادن فضاهای خاص در مناطق پر تراکم

۴- بحث و نتیجه گیری

گسترش روز افزون جرایم و هنجارهای منفی اجتماعی در فضاهای شهری در مقیاس های خود ، میانی و کلان و عدم توجه طراحان به اصول جلوگیری از بروز این ناهنجارها می طلبد که با رویکردی جدید امکان اجرای اصول CPTED را در هنگام طراحی به کار گرفت.

محل به عنوان یک واحد اجتماعی در مقیاس خرد فضاهای شهری یکی از مکانهایی است که باید نسبت به رویدادهای واقع شده در آن مسئول باشیم در صورتی که ساکنان یک محل نسبت به آن احساس تعلق خاطر داشته باشند رفتارهای مثبت و موثری در آن رخ خواهد داد . امروزه بدلیل گسترش شهرگرایی و نه شهرنشینی و آهنگ صنعتی شتابان زندگی روز مره افراد نیاز دارند تا اندک اوقات فراغت خود را در فضاهای باز در مقیاس محله سپری نمایند بارزترین نمود این نوع فضاها پارک های محله ای می باشند . در صورتی که یک پارک به عنوان محل تعاملات ساکنان محله شناخته شود ، میزان وقوع جرم در آن امری مهم تلقی می گردد پس امنیت این فضا باید با دانش طراحی و برنامه ریزی شهری ارتقا یابد سس بررسی کاربرد اصول ۴ گانه رویکرد CPTED در طراحی پارکهای محله ای می تواند گامی موثر در راستای ایجاد رابطه سه گانه میان شهروند ، امنیت و طراحی شهری باشد که مبنی بر پیشنهادهای اجرایی حصول رویکرد CPTED و با استناد بر تحلیل یافته های پیشین و اشاره شده به عنوان منبع مولفه های دستیابی به اهداف رویکرد در طراحی پارکهای محله ای به همراه برخی راهکارها در جدول ۱-۳ آورده شده است.

بر اساس مطالعات انجام شده به صورت اسنادی و نظریات مطرح شده در ۵۰ سال اخیر در زمینه اصول نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی و تحلیل یافته ها می توان اینگونه نتیجه گیری نمود که رویکرد مذکور بر جلوگیری از جرم بر پایه طراحی کالبدی تاکید دارد که در اصل یک روش برای ارتقا بهره وری از محیط است . پارکهای محله ای به عنوان یکی از فضاهای شهری خرد مقیاس از این مهم مستثنی نیستند و برای دستیابی به هدف اصلی نظریه ، که برقراری ارتباط موثر میان انسان و محیط است بررسی کاربرد مولفه های تاثیر گذار رویکرد و انطباق آن با استانداردها و اصول طراحی پارکها در مقیاس محله می تواند شروعی برای بهره ور تر نمودن فضاهای شهری برای انسان شهر سوم که شاید تنها کالبد متجسم ، عمومی و غیر مجازی برای او گذران فراغت در پارک و بهره جویی از آن است، باشد .

جدول ۱-۳- راهکارهای پیشنهادی در خصوص کاربرد اصول نظریه CPTED در توسعه پارکهای محله ای

اصول CPTED	راهکارها و پیشنهادات اجرایی اصول نظریه	مولفه ها	فضا	راهکارهای پیشنهادی در پارکهای محله ای
قلمروگرایی	✓ به کارگیری مستمر فضاها به وسیله کاربران از طریق راهکارهای طراحی محیطی	علایم و راهنماها	نصب در فضاهای پیچیده و دور افتاده و ناخوانا	طراحی و مکانیابی مناسب این علائم به طوری که برای همه اقشار حتی بی سواد ها قابل درک باشد.
	✓ استفاده از تابلوها ، علایم و نشانه های بصری از طریق هنر ارتباط تصویری	محوطه سازی مناسب	کل فضای پارک	محوطه سازی فضاها با استفاده از نرده و فنس در راستای ارتقا امنیت فضاهای داخلی
	✓ افزایش نظارت های طبیعی و گسترش حس مالکیت از طریق نهادهای اجتماعی	ایجاد حس مالکیت	کل فضای پارک	طراحی مناسب با ویژگی های اجتماعی مردم محله جهت ایجاد حس تعلق خاطر به محله به مثابه خانه برای سنین مختلف و همچنین توجه به زیبایی بصری پارک به عنوان یک عامل جذب کننده برای گذران اوقات فراغت شهروندان محله در پارک و حضور بیشتر در فضا
کنترل دسترسی	✓ استفاده از موانع مسدود کننده مثل دیوارها	نور و روشنایی	چراغ های داخل پارک و همچنین نوردهی دیگر کاربری ها در شب	نورپردازی مناسب و جذاب فضاها و استفاده از تیر های پایه بلند که از هر فاصله ای مشخص باشند
	✓ آگاهی دادن به مردم از مکان ورودی ها و خروجی ها	مسیر های مخفی و جدا	در مسیر هایی که با گیاهان استتار شده و یا دارای پیچ و گردش نا مناسب است	نور پردازی مناسب ، استفاده از کیوسک های اطلاع رسانی، ایجاد کاربری های خدماتی مناسب، استفاده از گیاهان غیر پوششی و بلند تنه، استفاده از کاربری هایی که دعوت کنندگی دارند و طراحی منظر مناسب آنها
	✓ استفاده از زیرساختهای شهری مناسب مانند پوشش کف ، جداره و محوطه سازی	تعریف ورودی و خروجی	در محل مناسب	طراحی ورودی مناسب که حس دعوت کنندگی را به شهروندان القا نماید و همچنین تعریف خروجی های مشخص
نظارت	✓ رعایت استانداردهای میلمان شهری	دید و نظارت عمومی	توسط افرادی که از پارک استفاده می کنند و همچنین نگهبانان پارک	عدم استفاده از گیاهان پوششی و پر برگ ، تشویق و واگذاری مسئولیت به استفاده کنندگان دائمی پارک به عنوان نهاد دیده بان پارک و پرهیز از طراحی کاربری های بی استفاده
	✓ مانند چراغ های روشنایی			ایجاد کاربری های مناسب در فضاهای شهری
حمایت از فعالیت	✓ ایجاد تراکم در فعالیتهای اجتماعی در مناطق جرم خیز	استفاده از ترکیب کاربری ها	در فضاهای جدا افتاده و مخفی	مکانیابی کاربری های ورزشی - فرهنگی و زمین بازی در پارکها (استفاده از فضاهای سخت در کنار فضاهای نرم)
	✓ قراردادهای فعالیتهای اقتصادی خاص در مکانهای هم جوار نیروی انتظامی	کاربری های رسمی	کل فضای پارک	استقرار کیوسک های نیروی انتظامی
	✓ جادهای فعالیتهای خدماتی در مناطقی که نظارت عمومی کمتری دارد	مدیریت مشارکتی	کل فضای پارک	برنامه ریزی در راستای تشکیل NGO های دوستداران پارک متشکل از فعالان و علاقمندان محله در راستای ایجاد مدیریت مشارکتی و محله محور
	✓ قراردادن فضاهای خاص در مناطق پر تراکم	افزایش فعالیت های اجتماعی	کل فضای پارک	برنامه ریزی جهت ایجاد برنامه های خاص جشنواره، ورزش همگانی ، برنامه های مناسبتی و بخش متناسب آن در تمام فضاها

منابع :

- ❖ صالحی ، اسماعیل (۱۳۸۷) ، ویژگی های محیطی فضاهای شهری امن ، مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری ایران ، تهران .
 - ❖ حشمتی ، محمد (۱۳۸۲) ، فضاهای قابل دفاع - استراتژی طراحی شهری جهت پیشگیری و کاهش جرائم ، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی ، تهران .
 - ❖ اخوان ، آرمین (۱۳۸۹) ، ارتقاء امنیت محیطی و کاهش جرائم شهری از طریق رویکرد CPTED ، مطالعه موردی : مقایسه دو محله امن و نا امن در شهرستان قائم شهر ، قزوین : پایان نامه کارشناسی ارشد طراحی و برنامه ریزی شهری ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین
 - ❖ پورجعفر ، محمد رضا ، محمودی نژاد ، هادی ، رفیعیان ، مجتبی و انصاری ، مجتبی (۱۳۸۷) ، ارتقاء امنیت محیطی و کاهش جرائم شهری با تاکید بر رویکرد CPTED ، نشریه بین المللی علوم مهندسی دانشگاه علم و صنعت ایران ، ویژه نامه مهندسی معماری و شهرسازی ، تهران .
 - ❖ حبیبی ، محسن (۱۳۷۵) ، از شار تا شهر ، انتشارات دانشگاه تهران .
 - ❖ الماسی فر ، نیما و انصاری ، مجتبی (۱۳۸۹) ، بررسی امنیت محیطی در پارکهای منطقه ای به ع نوان بخشی از فضاهای شهری از دیدگاه زنان بر پایه رویکرد CPTED ، مطالعه موردی : پارک ساعی ، نشریه مدیریت شهری ، شماره ۲۵ ، تهران .
 - ❖ سعید نیا ، احمد (۱۳۸۲) ، کتاب سبز شهرداریها ، جلد نهم: فضای سبز شهری ، انتشارات سازمان شهرداریها ، تهران .
- ❖ Atlas ,Randall(۱۹۹۹),Environmental design that prevents crime ,the construction, specify ,Atlas safety & security design

منابع اینترنتی :

- ❖ www.CPTED.net
- ❖ www.NCPC.org